

Frånvaroanalys

Barn- och ungdomsförvaltningen

2024-02-26 till 2024-06-07

1. Elevers frånvaro

Närvarofrämjande arbete och arbete för att motverka och minska frånvaro är ett av barn- och ungdomsförvaltningens prioriterade områden.

Elever i förskoleklassen, grundskolan och anpassad grundskola ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (Skollagen 7 kap.).

Utredningen ska visa på orsaker till elevens frånvaro och i förekommande fall mynna ut i åtgärder för att elevens närvaro ska öka. Åtgärder och uppföljningar av åtgärder för en elev dokumenteras i en handlingsplan. Beroende på elevens behov så kan handlingsplanen innehålla ett brett spektrum av olika åtgärder eller mer riktade insatser

Som en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete enligt skollagens 4 kapitel genomför barn- och ungdomsförvaltningen tre gånger per läsår en uppföljning av elevers frånvaro på huvudmannanivå. I analysarbetet följs elevers frånvaro i fyra frånvarointervall räknade i procent: 0-14,9, 15-24,9, 25-49,9 och 50-100 procent. Syftet med huvudmannens regelbundna uppföljningar och analyser är dels att följa utvecklingen avseende elevernas närvaro och frånvaro, dels att identifiera behov av utvecklingsinsatser på huvudmannanivå.

Vid de två första uppföljningarna under läsåret görs även en analys av frånvaron på varje enhet i syfte att utveckla skolornas arbete med främja närvaro, såväl på individ- som gruppnivå. Den tredje mätperioden följs upp genom en redovisning av frånvarostatistiken. I huvudmannens verksamhetsuppföljning (huvudmannens dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet) görs en uppföljning och en övergripande analys av frånvaron och arbetet för att främja närvaro under hela läsåret. De tre mätperioderna som analyseras är:

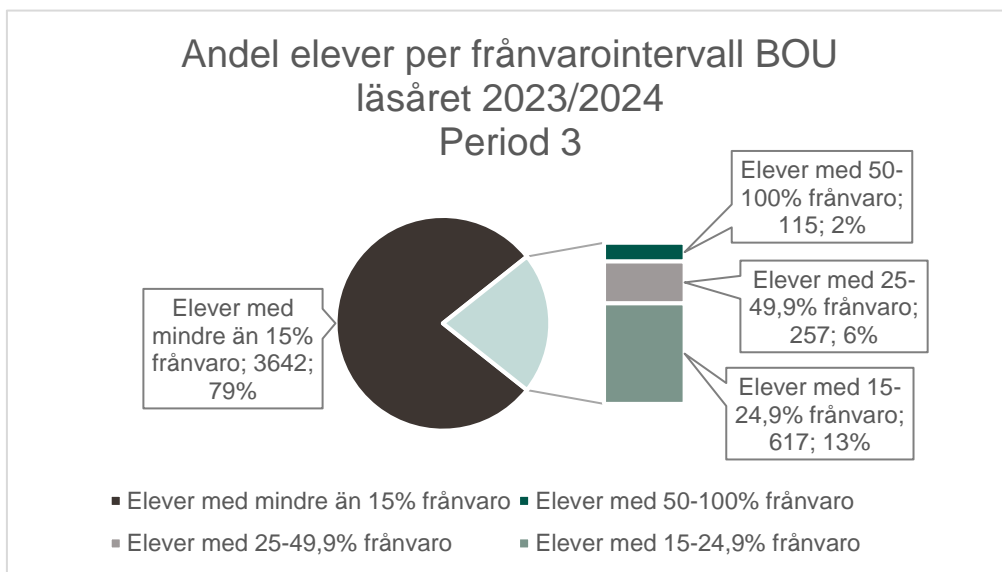
- Mätperiod 1: Skolstartsdagen till och med fredag v. 43.
- Mätperiod 2: Måndag v. 44 till och med fredag v. 8.
- Mätperiod 3: Måndag v. 9 till och med fredag v 23.

Skolfrånvaro består av alla sorters frånvaro, både anmäld och oanmäld. Till frånvaro räknas när eleven är borta del av lektion, hela lektioner och hela skoldagar som eleven borde varit på enligt schemaläggningen.

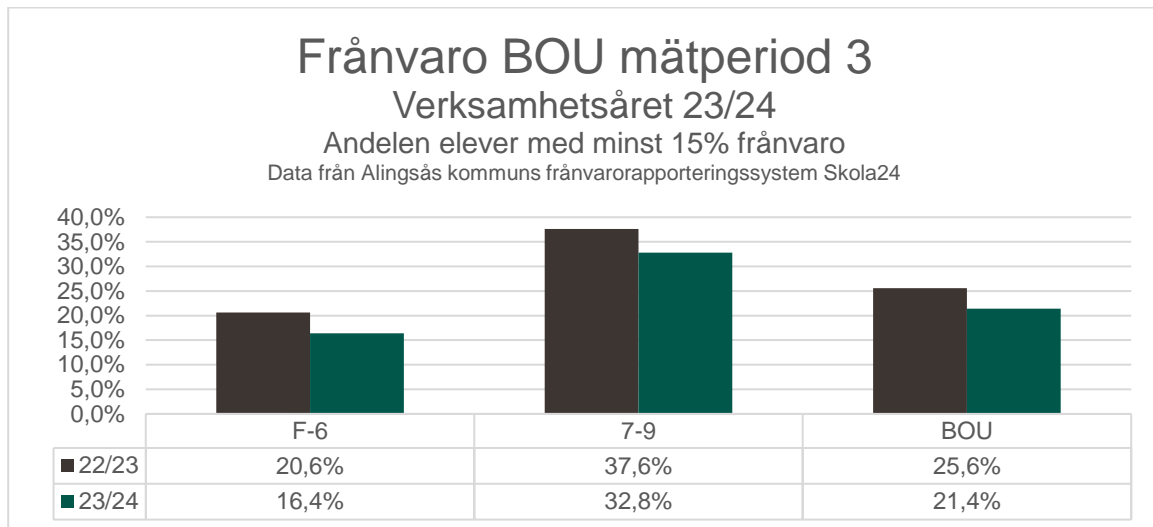
Barn- och ungdomsförvaltningen har ett digitalt system för registrering av frånvaro. Det finns förvaltningsgemensamma rutiner för hur frånvaro ska rapporteras och hanteras i systemet.

En viktig del i arbetet är att använda de systematiska och kontinuerliga uppföljningarna av närvaron på såväl grupp- som individnivå är att följa resultatet av beslutade insatser, att utgöra en grund för enhetens arbete med att utveckla sitt närvarofrämjande arbete och att fungera som ett system för att tidigt uppmärksamma elever som är på väg att utveckla en problematisk skolfrånvaro så att åtgärder kan sättas in tidigt.

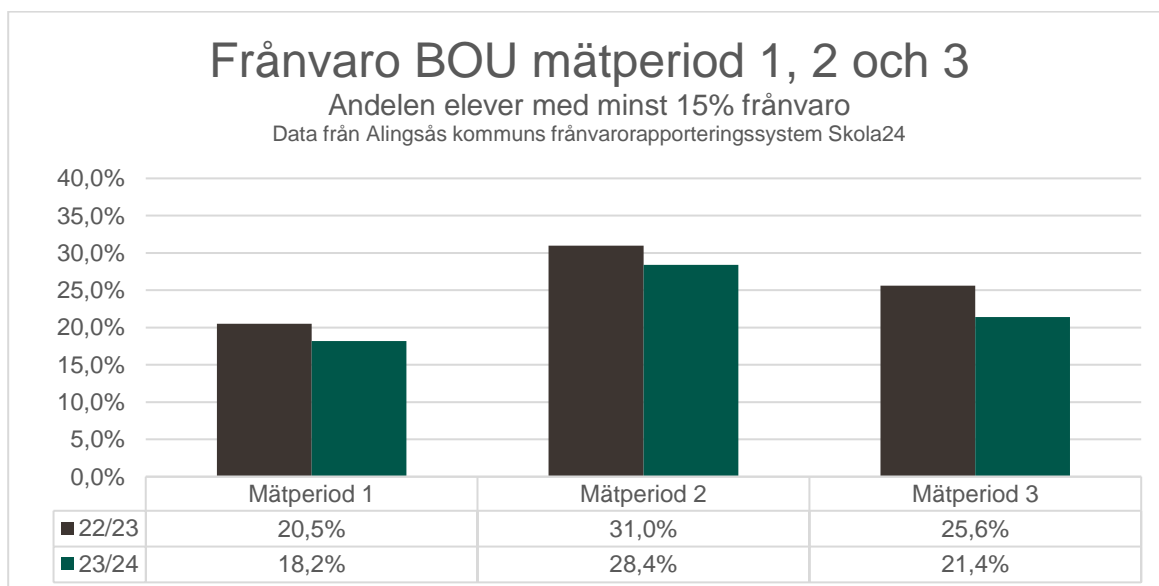
1.1. Frånvarostatistik

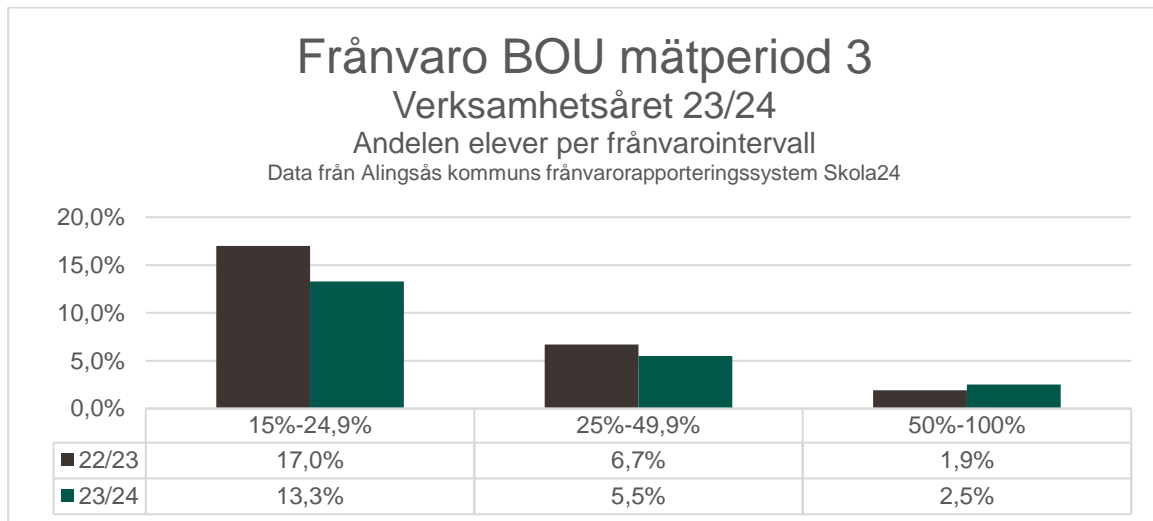
Totalt har 21 procent av eleverna en frånvaro om 15 procent eller mer av undervisningstiden. För F-6-enheterna konstateras små variationer mellan gruppen flickor och gruppen pojkars frånvaro. I årskurs 7 till 9 finns ett tydligare mönster där gruppen flickor har en högre frånvaro än gruppen pojkar. Skillnaden syns i alla de tre högre frånvarointervallen (15-24,9, 25-49,9 och 50-100 procent).

Under den aktuella mätperioden har andelen elever med frånvaro på 15 procent eller mer minskat gentemot samma period föregående läsår i såväl årskurs F-6 som i årskurs 7-9. Frånvaron är märkbart högre i årskurs 7-9 än i årskurs F-6.

Skillnaderna mellan läsåren 2022/2023 och innevarande läsår, 2023/2024, är likvärdiga för samtliga mätperioder, möjligen kan en större minskning mellan åren utläsas i period tre. Statistiken visar att andelen elever som har minst 15 procent frånvaro är lägre under samtliga tre mätperioder än under motsvarande perioder närmast föregående läsår.

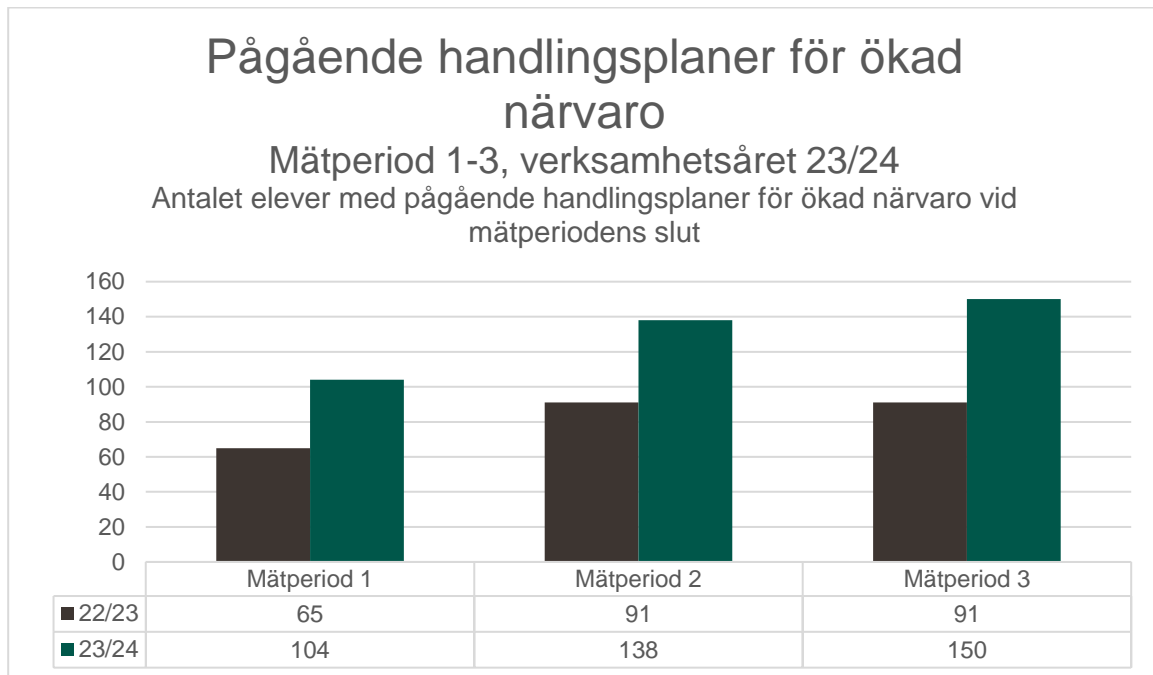

Minskningen i frånvaro över 15 procent, i jämförelse med motsvarande mätperiod föregående läsår, har framförallt skett i intervallet 15-24,9 procent. Minskningen i intervallet 25-49,9 procent är mindre och i intervallet 50-100 procent frånvaro syns en ökning gentemot föregående år, på samma sätt som i närmast föregående period. Ökningen av frånvaro i intervallet 50-100 procent är tydligast i gruppen flickor i årskurs 7 till 9.

1.2. Handlingsplaner för ökad närvaro

Innan en frånvaroutredning påbörjas sker ett arbete enligt rutinen där mentor/klasslärare har kontakt och samtal med vårdnadshavare och i förekommande fall elev i syfte att bedöma om frånvaron behöver utredas. Detta är det första steget i arbetet och är en viktig tidig insats och mycket av den frånvaro som skulle kunna utvecklas på sikt kan förebyggas genom tidiga insatser. Det kan också vid de tidiga samtalen framkomma att det är obehövt med en frånvaroutredning. I de fall det är obehövt behöver ingen frånvaroutredning genomföras. Exempel på fall där det är obehövt med en frånvaroutredning är vid ledigheter som beviljats och sjukdomsperioder där det är uppenbart att det inte finns någon koppling till förhållanden i framförallt skola eller hem t.ex. enstaka tillfällen med influensa. Detta är en bedömning som görs av rektor.

Barn- och ungdomsförvaltningen följer löpande de elever som har problematisk skolfrånvaro genom sammanställning av pågående handlingsplaner för ökad närvaro.

Antalet pågående handlingsplaner för period 3 är något högre än i period 2. Det har tillkommit 41 nya handlingsplaner sedan rapporteringen efter period 2. 29 handlingsplaner har avslutats under period 3. Till denna siffra tillkommer 36 elever som slutat årskurs 9 och därmed inte kommer att finnas kvar i statistiken under kommande läsår.

Fördelningen av antalet handlingsplaner per årskurs följer ett liknande mönster som frånvaron. Antalet stiger med ökande ålder och högst är antalet i årskurs 8 och 9. I lågstadiet är antalet handlingsplaner lågt. Det är ungefär lika många flickor som pojkar som har handlingsplaner men, också detta på samma sätt som för den problematiska frånvaron, är det en majoritet flickor som har handlingsplaner i de högre årskurserna.

1.3. Slutsatser

Frånvaron mätt som andel elever som har högre frånvaro än 15 procent i mätperiod 3 är lägre än i period 2 under läsåret 2023/2024 och lägre än motsvarande period läsåret 2022/2023. Mönstret för hur frånvaron utvecklas under läsårets gång är lika mellan läsåren. Att frånvaron är lägre i period 3 än period 2 bedöms bero på en högre sjukfrånvaro under vintermånaderna (period 2).

Att frånvaron minskar gentemot föregående läsår är glädjande och kan indikera att det arbete som pågår avseende att främja närvaro och förebygga frånvaro ger resultat. Det saknas dock möjligheter att göra jämförelser med utvecklingen i andra kommuner eller riket som helhet.

Minskningen syns tydligast för elever med frånvaro i spannet 15-24,9 procent. Gällande elever med en frånvaro mellan 50 och 100 procent syns en ökning jämfört med föregående år och det är främst gruppen flickor som står för ökningen.

I utredningen *Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera!* (SOU 2016:94) redogörs för att tidig frånvaro är en risk för fortsatt frånvaro och de tidiga insatser som har genomförts för att uppmärksamma vårdnadshavare och elever har givit effekt. På längre sikt förväntas därför en lägre total närvaro ge effekt i form av färre elever med omfattande frånvaro men ännu syns inte denna effekt.

Uppföljningen av pågående handlingsplaner visar på ett liknande mönster som frånvaron, med en ökning av antalet handlingsplaner med stigande ålder och en övervikt av flickor i de äldre årskurserna. Antalet handlingsplaner är fler under period 3 2023/2024 än närmast föregående år. Samma har gällt för även period 1 och 2. Det högre antalet handlingsplaner bedöms bero på att rutinerna för att följa upp och utreda frånvaro har utvecklats på skolorna.

Barn- och ungdomsförvaltningen konstaterar att det fortsatt behöver fortgå utvecklingsarbete vid enheterna för att långsiktigt främja hög närvaro och förebygga frånvaro. Det bedöms också behövas fortsatt utvecklingsarbete avseende aktiva åtgärder för elever med problematisk skolfrånvaro. Respektive elevhälsoteam har fortsatt att utveckla arbetet med att stötta övrig skolpersonal med att tidigt uppmärksamma tecken på problematisk skolfrånvaro och planera rätt insatser för eleverna.

Fördjupade analyser av arbetet för att främja närvaro, grundade på statistik för hela läsåret, redovisas i Huvudmannens verksamhetsuppföljning. Analyserna kommer i förekommande fall att kompletteras med förslag till utvecklingsinsatser på huvudmannanivå.